

**QUY TRÌNH XÂY DỰNG BỘ CÂU HỎI
TRẮC NGHIỆM KIẾN THỨC HỌC PHẦN GIÁO DỤC HỌC ĐẠI CƯƠNG
THEO CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO TÍN CHỈ
Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

HỒ VĂN LIÊN*, TRẦN THỊ HƯƠNG**,
NGUYỄN ĐỨC DANH[†], NGUYỄN THỊ THU HUYỀN[‡]

TÓM TẮT

Xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần Giáo dục học đại cương (GDHDC) nhằm mục đích sử dụng trong hoạt động kiểm tra, đánh giá (KTĐG) kết quả học tập của sinh viên (SV) bằng phương pháp trắc nghiệm khách quan. Quy trình xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần GDHDC gồm các bước cụ thể có mối quan hệ chặt chẽ với nhau được tiến hành theo một trình tự khoa học. Từ quy trình này, 200 câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần GDHDC đã được xây dựng.

Từ khóa: kiểm tra, đánh giá, trắc nghiệm khách quan, Giáo dục học đại cương.

ABSTRACT

The procedure in constructing a set of multiple choice tests for the credit-based Introductory Education course in Ho Chi Minh City University of Education

Constructing a set of multiple choice tests for the course Introductory Education is for the purpose of testing and examining students' learning outcomes by means of objective tests. The procedure in constructing multiple choice tests for the course Introductory Education includes specific steps that are closely related and were logically conducted. Through this procedure, 200 multiple choice questions were designed for the course Introductory education.

Keywords: assessment, evaluation, multiple choice test, introductory education.

1. Đặt vấn đề

KTĐG kết quả học tập của SV là một khâu rất quan trọng trong quá trình dạy học ở trường đại học. Hoạt động KTĐG kết quả học tập không chỉ nhằm đánh giá năng lực của SV mà còn tạo động lực thúc đẩy cả quá trình dạy học. Thông qua kết quả của hoạt động KTĐG, SV điều chỉnh phương pháp học tập, giảng viên (GV) điều chỉnh phương pháp

giảng dạy, các nhà quản lý điều chỉnh quá trình tổ chức, quản lý đào tạo... Nguyên tắc cơ bản của KTĐG kết quả học tập là đảm bảo tính chính xác, khách quan và công bằng. Theo xu hướng chung của giáo dục (GD) Việt Nam trong những năm gần đây, phương pháp KTĐG bằng trắc nghiệm khách quan đã được sử dụng khá phổ biến ở các cấp học phổ thông và đại học. Thực tiễn đã chứng minh những ưu điểm và hiệu quả của phương pháp KTĐG này.

Thực hiện hoạt động đổi mới KTĐG kết quả học tập của SV, Trường

* TS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM

** PGS TS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM

*** ThS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM

Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh (ĐHSPTPHCM) khuyến khích và tạo điều kiện cho GV sử dụng phương pháp KTĐG bằng trắc nghiệm khách quan, Khoa Tâm lý – Giáo dục đã từng bước xây dựng và thử nghiệm các bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức trong các môn học. Đặc biệt, từ năm học 2010 – 2011, Trường ĐHSPTPHCM chuyển sang hình thức đào tạo tín chỉ, Bộ môn Giáo dục học (GDH) đã thực hiện chương trình đào tạo theo tín chỉ đối với các môn học. Vì vậy, yêu cầu cấp thiết cần phải xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần GDHĐC theo chương trình đào tạo tín chỉ nhằm thử nghiệm, phân tích, đánh giá và hoàn chỉnh ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm sử dụng trong KTĐG kết quả học tập của SV bằng phương pháp trắc nghiệm khách quan.

2. Nguyên tắc xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần Giáo dục học đại cương

Nguyên tắc xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm là những luận điểm cơ bản quy định và chỉ đạo việc xây dựng câu hỏi trắc nghiệm phù hợp với mục đích xây dựng bộ trắc nghiệm, bao gồm những nội dung được giới thiệu sau đây.

2.1. Đảm bảo tính khoa học

Trắc nghiệm khách quan là một công cụ đo lường được sử dụng rộng rãi trong nhiều lĩnh vực khoa học nói chung và trong khoa học GD nói riêng. Xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần GDHĐC phải đảm bảo những yêu cầu, quy trình và kỹ thuật soạn thảo câu hỏi trắc nghiệm khách quan một cách khoa học.

2.2. Đảm bảo tính vừa sức

Bộ câu hỏi trắc nghiệm khách quan được xây dựng phải đảm bảo phù hợp với trình độ nhận thức của SV, đảm bảo đánh giá đúng các mức độ đạt được về kiến thức của SV: biết, hiểu và vận dụng sau khi học xong học phần GDHĐC.

2.3. Đảm bảo tính khả thi

Bộ câu hỏi trắc nghiệm được xây dựng sau khi đã tiến hành thử nghiệm và lựa chọn đưa vào ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm, phải đảm bảo hiệu quả sử dụng trong hoạt động KTĐG kết quả học tập môn GDHĐC của SV theo chương trình đào tạo tín chỉ. Đồng thời bộ câu hỏi trắc nghiệm có thể giúp cho GV và SV làm tài liệu giảng dạy, học tập, ôn tập các kiến thức cơ bản về GDHĐC.

3. Quy trình xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần Giáo dục học đại cương

Trên cơ sở những nguyên tắc cơ bản nói trên, việc xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần GDHĐC được tiến hành theo một quy trình khoa học với các bước cụ thể như sau:

3.1. Bước 1. Xác định các mục tiêu cần đánh giá của học phần Giáo dục học đại cương

Mục đích của bước này là xác định chính xác các mục tiêu cần đạt được của SV sau khi học xong chương trình học phần GDHĐC. Chuẩn kiến thức quy định trong chương trình môn học/bài học và mục tiêu học tập môn học/bài học GDHĐC là căn cứ để soạn thảo các câu hỏi trắc nghiệm và đánh giá (xem bảng 1).

Bảng 1. Mục tiêu học tập và nội dung chính của học phần GDHĐC

TÊN CHƯƠNG	MỤC TIÊU HỌC TẬP (Mục tiêu về tri thức)	CẤU TRÚC NỘI DUNG CHÍNH
Chương 1: Giáo dục học là một khoa học	<ul style="list-style-type: none"> - Trình bày GD là một hiện tượng xã hội đặc biệt - Giải thích đối tượng nghiên cứu của GDH - Phân biệt các khái niệm cơ bản của GDH 	<ul style="list-style-type: none"> - GD là một hiện tượng xã hội đặc biệt - Đối tượng nghiên cứu của GDH - Các khái niệm cơ bản của GDH
Chương 2: Giáo dục và sự phát triển nhân cách	<ul style="list-style-type: none"> - Trình bày khái niệm nhân cách và sự phát triển nhân cách - Trình bày vai trò của di truyền, môi trường, hoạt động cá nhân đối với sự hình thành và phát triển nhân cách - Phân tích vai trò của GD đối với sự phát triển nhân cách 	<ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm về nhân cách và sự phát triển nhân cách - Vai trò của di truyền, môi trường, hoạt động cá nhân đối với sự hình thành và phát triển nhân cách - Vai trò của GD đối với sự hình thành và phát triển nhân cách
Chương 3: Mục đích, nhiệm vụ và các con đường giáo dục	<ul style="list-style-type: none"> - Trình bày khái niệm và ý nghĩa của mục đích GD - Phân tích mục đích GD của Việt Nam trong giai đoạn hiện nay - Trình bày nhiệm vụ GD phổ thông - Nêu các con đường GD 	<ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm và ý nghĩa của việc xác định mục đích GD - Mục đích GD của Việt Nam trong giai đoạn hiện nay - Nhiệm vụ GD toàn diện - Khái quát về các con đường GD
Chương 4: Những vấn đề chung của hoạt động dạy học	<ul style="list-style-type: none"> - Trình bày khái niệm và cấu trúc của hoạt động dạy học (HĐDH) - Giải thích các nhiệm vụ dạy học và mối quan hệ - Phân tích bản chất của HĐDH - Trình bày động lực của HĐDH 	<ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm và cấu trúc của HĐDH - Các nhiệm vụ dạy học và mối quan hệ - Bản chất của HĐDH - Động lực của HĐDH
Chương 5: Tính quy luật và nguyên tắc dạy học	<ul style="list-style-type: none"> - Nêu khái niệm nguyên tắc dạy học - Trình bày cơ sở xuất phát, nội dung và yêu cầu thực hiện các nguyên tắc dạy học 	<ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm chung về nguyên tắc dạy học - Hệ thống các nguyên tắc dạy học ở nhà trường phổ thông Việt Nam
Chương 6: Nội dung dạy học	<ul style="list-style-type: none"> - Trình bày khái niệm và các thành phần của nội dung dạy học - Nêu khái niệm, ý nghĩa của chương trình dạy học, sách giáo khoa và tài liệu dạy học 	<ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm về nội dung dạy học - Chương trình dạy học, sách giáo khoa và tài liệu dạy học ở nhà trường phổ thông

Chương 7: Phương pháp dạy học	<ul style="list-style-type: none"> - Phát biểu khái niệm PPDH - Giải thích các PPDH trong nhà trường phổ thông - Phân tích việc lựa chọn và vận dụng PPDH 	<ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm PPDH - Hệ thống các PPDH ở trường phổ thông - Lựa chọn và vận dụng các PPDH
Chương 8: Hình thức tổ chức dạy học	<ul style="list-style-type: none"> - Phát biểu khái niệm hình thức tổ chức dạy học - Trình bày hình thức tổ chức dạy học lớp - bài 	<ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm hình thức tổ chức dạy học - Hệ thống các hình thức tổ chức dạy học

3.2. Bước 2. Lập bảng phân tích nội dung từng chương của học phần GDHĐC

Mục đích của bước này nhằm phân tích nội dung môn học GDHĐC thành các loại nội dung học tập như sự kiện, khái niệm quan trọng hay ý tưởng cơ bản mà SV phải biết, hiểu hay vận dụng. Từ đó đem ra khảo sát trong các câu hỏi trắc nghiệm (xem bảng 2).

Bảng 2. Phân tích nội dung chính của học phần GDHĐC

Nội dung Đề mục	Sự kiện	Khái niệm	Ý tưởng cơ bản
Chương 1: Giáo dục học là một khoa học			
1. GD là một hiện tượng xã hội đặc biệt	<ul style="list-style-type: none"> - Sự ra đời và phát triển của GD 		<ul style="list-style-type: none"> - Bản chất của hiện tượng GD - Tính phổ biến, tính vĩnh hằng, tính nhân văn của GD - Tính xã hội - lịch sử - Tính giai cấp - Chức năng kinh tế - sản xuất - Chức năng chính trị - xã hội - Chức năng tư tưởng - văn hóa
2. Đối tượng nghiên cứu của GDH	<ul style="list-style-type: none"> - Sự ra đời và phát triển của GDH - Các tiêu chí thể hiện GDH là một khoa học - GDH nghiên cứu hoạt động GD 		<ul style="list-style-type: none"> - Đặc trưng của hoạt động GD - Các bộ phận và nhân tố cấu trúc của hoạt động GD - Mối quan hệ giữa các nhân tố của hoạt động GD
3. Các khái niệm cơ bản của GDH		<ul style="list-style-type: none"> - GD (nghĩa rộng) - GD (nghĩa hẹp) - Dạy học 	<ul style="list-style-type: none"> - Phân biệt các khái niệm của GDH - Mối quan hệ giữa GD (nghĩa hẹp) và dạy học

Chương 2: Giáo dục và sự phát triển nhân cách			
1. Khái niệm về nhân cách và sự phát triển nhân cách		<ul style="list-style-type: none"> - Nhân cách - Sự phát triển nhân cách 	
2. Vai trò của di truyền, môi trường, hoạt động cá nhân đối với sự hình thành và phát triển nhân cách		<ul style="list-style-type: none"> - Di truyền - Môi trường tự nhiên - Môi trường xã hội - Hoạt động cá nhân - Giao tiếp 	<ul style="list-style-type: none"> - Vai trò của di truyền - Vai trò của môi trường xã hội - Môi trường không đóng vai trò quyết định - Cơ chế tác động của môi trường đến cá nhân (trẻ em) - Vai trò của GD - Hoạt động và giao tiếp cá nhân là yếu tố trực tiếp quyết định - Kết luận sơ phạm về vai trò của các yếu tố
3. Vai trò của GD đối với sự hình thành và phát triển nhân cách		<ul style="list-style-type: none"> - Vai trò chủ đạo của GD - Kết luận sơ phạm 	<ul style="list-style-type: none"> - Vai trò chủ đạo của GD đối với sự phát triển nhân cách thể hiện ở: <ul style="list-style-type: none"> + GD định hướng, tổ chức, dẫn dắt quá trình hình thành và phát triển nhân cách + GD can thiệp và điều chỉnh các yếu tố khác - GD không phải “vạn năng” - Điều kiện để GD giữ vai trò chủ đạo đối với sự phát triển nhân cách
Chương 3: Mục đích, nhiệm vụ và các con đường giáo dục			
1. Khái niệm, ý nghĩa của việc xác định mục đích GD	GD là hoạt động có ý thức	<ul style="list-style-type: none"> - Mục đích, mục tiêu GD - Mục đích GD hệ thống - Mục đích GD nhân cách 	<ul style="list-style-type: none"> - Dự kiến kết quả GD - Xác định mô hình nhân cách - Định hướng hoạt động GD - Chuẩn đánh giá kết quả hoạt động GD - Kích thích tính tích cực hoạt động GD
2. Các cơ sở xác định mục đích GD	Mối quan hệ biện chứng giữa sự phát triển kinh tế - xã hội, khoa học - công nghệ và GD		<ul style="list-style-type: none"> - Yêu cầu của sự phát triển kinh tế - xã hội và khoa học - công nghệ đối với nhân cách và GD - Xã hội công nghiệp hiện đại và sự thích ứng của con người - Giữ gìn và phát huy truyền thống nhờ GD

			- Các điều kiện thực hiện mục tiêu GD
3. Mục đích GD của Việt Nam trong giai đoạn hiện nay	Đổi mới GD	<ul style="list-style-type: none"> - Nâng cao dân trí - Đào tạo nhân lực - Bồi dưỡng nhân tài - Nhân cách toàn diện, hài hòa, tích cực, chủ động, sáng tạo 	<ul style="list-style-type: none"> - Nội dung mục đích GD tổng quát (bình diện xã hội, nhân cách) - Mục tiêu GD tiểu học - Mục tiêu GD THCS - Mục tiêu GD THPT - Mục tiêu kép: học nghề và học lên
4. Nhiệm vụ GD toàn diện	GD toàn diện	Nhiệm vụ GD toàn diện	<ul style="list-style-type: none"> - GD đạo đức - GD trí tuệ - GD thể chất - GD thẩm mỹ - GD lao động - hướng nghiệp
5. Khái quát về các con đường GD	Hoạt động GD	<ul style="list-style-type: none"> - HDDH - Hoạt động GD (nghĩa hẹp) - Hoạt động ngoài giờ lên lớp 	<ul style="list-style-type: none"> - Vai trò của HDDH - Mục tiêu hoạt động GD (nghĩa hẹp) - Tổ chức hoạt động GD lao động, hướng nghiệp, chính trị - xã hội, thể dục thể thao, nghệ thuật, vui chơi giải trí, ngoại khóa, tham quan du lịch
Chương 4: Những vấn đề chung của hoạt động dạy học			
1. Khái niệm và cấu trúc của HDDH		- HDDH	<ul style="list-style-type: none"> - Các nhân tố cấu trúc của HDDH - Mối quan hệ giữa các nhân tố - Mối quan hệ giữa HDDH với môi trường
2. Các nhiệm vụ dạy học và mối quan hệ		<ul style="list-style-type: none"> - Ba nhiệm vụ dạy học - Mối quan hệ 3 nhiệm vụ dạy học 	<ul style="list-style-type: none"> - Nhiệm vụ dạy học tri thức và kỹ năng, kỹ xảo - Nhiệm vụ phát triển năng lực hoạt động trí tuệ và phẩm chất trí tuệ - Nhiệm vụ GD thái độ - Mối quan hệ của ba nhiệm vụ dạy học
3. Bản chất của HDDH		- Bản chất hoạt động học	<ul style="list-style-type: none"> - Khái quát bản chất của HDDH - Bản chất hoạt động học là hoạt

		<ul style="list-style-type: none"> - Bản chất hoạt động dạy - Mối quan hệ D-H 	<ul style="list-style-type: none"> động nhận thức độc đáo của học sinh - Bản chất hoạt động dạy là hoạt động tổ chức nhận thức cho học sinh của giáo viên - Mối quan hệ tương tác giữa hoạt động dạy và hoạt động học
4. Động lực của HĐDH		<ul style="list-style-type: none"> - Mâu thuẫn bên ngoài HĐDH - Mâu thuẫn bên trong HĐDH - Mâu thuẫn cơ bản HĐDH - Động lực của HĐDH 	<ul style="list-style-type: none"> - Nhận diện mâu thuẫn bên ngoài, mâu thuẫn bên trong, mâu thuẫn cơ bản HĐDH - Điều kiện để mâu thuẫn trở thành động lực dạy học - Biện pháp xây dựng động lực dạy học
Chương 5: Tính quy luật và nguyên tắc dạy học			
1. Khái niệm chung về nguyên tắc dạy học		<ul style="list-style-type: none"> - Nguyên tắc dạy học 	<ul style="list-style-type: none"> - Ý nghĩa của nguyên tắc dạy học - Cơ sở khoa học của việc xây dựng nguyên tắc dạy học
2. Hệ thống các nguyên tắc dạy học ở nhà trường phổ thông Việt Nam			<ul style="list-style-type: none"> - Đảm bảo sự thống nhất giữa tính khoa học và tính GD - Đảm bảo sự thống nhất giữa lí luận và thực tiễn - Đảm bảo sự thống nhất giữa cái cụ thể và cái trừu tượng - Đảm bảo sự thống nhất giữa tính vừa sức chung với tính vừa sức riêng
Chương 6: Nội dung dạy học			
1. Khái niệm về nội dung dạy học		<ul style="list-style-type: none"> - Nội dung dạy học 	<ul style="list-style-type: none"> - Các thành phần cơ bản của nội dung dạy học
2. Chương trình, sách giáo khoa và tài liệu dạy học ở trường phổ thông		<ul style="list-style-type: none"> - Chương trình GD - Chương trình môn học - Sách giáo khoa 	<ul style="list-style-type: none"> - Các bộ phận của chương trình GD - Các bộ phận của chương trình môn học - Chức năng của sách giáo khoa

Chương 7: Phương pháp dạy học			
1. Khái niệm phương pháp dạy học (PPDH)		- PPDH - Phương tiện dạy học	- Khái niệm PPDH, PTDH
2. Hệ thống các PPDH phổ thông		- PPDH thuyết trình - PPDH đàm thoại - PPDH trực quan - PPDH thực hành - PP KTĐG kết quả học tập - Dạy học giải quyết vấn đề - Dạy học theo nhóm nhỏ	- Ưu, nhược điểm, yêu cầu sử dụng của PP thuyết trình - Ưu, nhược điểm, yêu cầu sử dụng của PP đàm thoại - Ưu, nhược điểm, yêu cầu sử dụng của PPDH trực quan - Ưu, nhược điểm, yêu cầu sử dụng của PPDH thực hành - Ưu, nhược điểm, yêu cầu sử dụng của dạy học giải quyết vấn đề - Ưu, nhược điểm, yêu cầu sử dụng của dạy học theo nhóm
3. Lựa chọn và vận dụng các PPDH	Xu thế đổi mới PPDH hiện nay		- Cơ sở lựa chọn PPDH - Quy trình lựa chọn PPDH
Chương 8: Hình thức tổ chức dạy học			
1. Khái niệm hình thức tổ chức dạy học (HTTCDH)	- Sự hình thành và phát triển của HTTCDH - Thời điểm ra đời và “ông tổ” của hình thức lớp - bài	- HTTCDH	- Khái niệm về HTTCDH
2. Hệ thống các hình thức tổ chức dạy học		- Hình thức lớp - bài - Hình thức tự học - Hình thức học tập theo nhóm - Hình thức hoạt động ngoại khóa - Hình thức tham quan học tập - Hình thức giúp đỡ riêng	- Đặc điểm của hình thức lớp - bài - Ưu điểm và hạn chế của hình thức lớp - bài - Phân loại bài học trên lớp - Cấu trúc của bài học trên lớp - Nội dung cơ bản của kế hoạch bài học trên lớp - Ý nghĩa, yêu cầu thực hiện các hình thức tổ chức dạy học khác

3.3. Bước 3. Thiết kế dàn bài trắc nghiệm

Dàn bài trắc nghiệm là bảng dự kiến phân bố hợp lí các câu hỏi của bài trắc nghiệm theo mục tiêu và nội dung môn học GDHDC. Tiêu chí đánh giá kết quả học tập học phần GDHDC về lĩnh vực kiến thức được quy thành 3 mức: biết, hiểu, vận dụng. *Biết* thể hiện ở khả năng SV nhận biết hay nhớ lại các kiến thức đã học mà không cần giải thích. *Hiểu* là dựa trên mức biết, đòi hỏi SV có

khả năng phân tích, giải thích được ý nghĩa, nội dung, mối quan hệ bên trong của các kiến thức, có thể chuyển dịch các kiến thức đó theo thuật ngữ hay hình thức thể hiện khác, có khả năng suy luận dựa trên thông tin đã có. *Vận dụng* là dựa trên sự thông hiểu, SV biết sử dụng thông tin vào giải quyết vấn đề mới, tình huống mới. Căn cứ vào mục tiêu và nội dung từng chương để phân bố số câu hỏi theo các mức độ của mục tiêu trong bảng 3 sau đây:

Bảng 3. Dàn bài trắc nghiệm kiến thức học phần GDHDC

Tên chương	Biết	Hiểu	Vận dụng	Tổng cộng
Chương 1: Giáo dục học là một khoa học	4	12	8	24
Chương 2: Giáo dục và sự phát triển nhân cách	4	16	8	28
Chương 3: Mục đích, nhiệm vụ và các con đường giáo dục	8	12	8	28
Chương 4: Những vấn đề chung của hoạt động dạy học	8	16	12	36
Chương 5: Tính quy luật và nguyên tắc dạy học	4	12	4	20
Chương 6: Nội dung dạy học	4	8	0	12
Chương 7: Phương pháp dạy học	8	20	12	40
Chương 8: Hình thức tổ chức dạy học	4	8	0	12
Tổng cộng	44	104	52	200

3.4. Bước 4. Soạn thảo câu trắc nghiệm theo dàn bài trắc nghiệm

- Với bảng phân tích nội dung và dàn bài trắc nghiệm, mỗi GV giảng dạy được phân công soạn thảo câu hỏi trắc nghiệm theo từng chương. Dạng câu hỏi trắc nghiệm nhiều lựa chọn được sử dụng phổ biến hơn cả vì tỉ lệ may rủi thấp và thuận tiện trong việc chấm điểm, xử lí.

- Sau khi các GV soạn xong câu hỏi trắc nghiệm được phân công, bộ môn GDH tổ chức trao đổi, thảo luận và thống nhất để lựa chọn những câu hỏi trắc nghiệm phù hợp, tổng hợp thành bộ câu hỏi trắc nghiệm chung.

Theo quy trình trên, chúng tôi đã xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần GDHDC gồm 200 câu hỏi trắc nghiệm.

3.5. Bước 5. Chọn một mẫu sinh viên đại diện cho dân số sinh viên để thử nghiệm bài trắc nghiệm

Đối tượng thử nghiệm là 286 SV năm thứ 2 của các khoa: Hóa (đại diện khối tự nhiên), Văn (đại diện khối xã hội), Nga, Pháp, Trung (đại diện khối ngoại ngữ) và lớp quản lí GD (đại diện khối đặc thù) tại Trường ĐHSP TPHCM đã học xong học phần GDHDC vào học kì 2 năm học 2011 - 2012.

- Nội dung thử nghiệm là một đề thi gồm 50 câu hỏi trắc nghiệm trong số 200 câu trắc nghiệm đã biên soạn. Dàn bài đề thi trắc nghiệm (thử nghiệm lần 1) như ở bảng 4 sau đây:

Bảng 4. Dàn bài đề thi trắc nghiệm (thử nghiệm lần 1)

Tên chương	Biết	Hiểu	Vận dụng	Tổng cộng
Chương 1: Giáo dục học là một khoa học	1	4	2	7
Chương 2: Giáo dục và sự phát triển nhân cách	1	3	2	6
Chương 3: Mục đích, nhiệm vụ và các con đường Giáo dục	2	3	3	9
Chương 4: Những vấn đề chung của hoạt động dạy học	1	4	4	9
Chương 5: Tính quy luật và nguyên tắc dạy học	1	3	1	5
Chương 6: Nội dung dạy học	1	2	0	3
Chương 7: Phương pháp dạy học	2	4	3	9
Chương 8: Hình thức tổ chức dạy học	1	2	0	3
Tổng cộng	10	25	15	50 câu

3.6. Bước 6. Chấm điểm, phân tích bài và phân tích từng câu trắc nghiệm

Bảng 5. Các chỉ số thống kê về bài trắc nghiệm (thử nghiệm lần 1)

STT	Số câu trắc nghiệm khách quan	50
1	Số bài trắc nghiệm khách quan	286
2	Độ khó bài trắc nghiệm khách quan	53,6%
3	Độ khó vừa phải bài trắc nghiệm khách quan	62,5%
4	Điểm trung bình bài trắc nghiệm khách quan	26,808
5	Điểm trung bình lí thuyết bài trắc nghiệm khách quan	31,250
6	Độ lệch tiêu chuẩn	5,008

Phần mềm Test được sử dụng để xử lí kết quả chấm điểm, các chỉ số thống kê. Sau khi phân tích kết quả thống kê đề thi thử nghiệm gồm 50 câu ở bảng 5, chúng tôi rút ra một số nhận định như sau:

- Bài thi thử nghiệm là một bài thi khó đối với các SV tham gia khảo sát, vì độ khó của bài thi là 0,536, nằm dưới mức độ khó vừa sức lí thuyết của bài thi (khoảng từ 0,555- 0,695). Điểm trung bình của nhóm SV tham gia khảo sát

(26,808) cũng thấp hơn so với điểm trung bình lí thuyết của bài thi (31,25).

- Phân tích hai chỉ số cơ bản về độ khó và độ phân cách của 50 câu trắc nghiệm trong bài thi trên, cho thấy: số câu hỏi vừa sức (có độ khó vừa phải) trong khoảng 0,555 - 0,695 chiếm 18%; số câu hỏi ở mức khó chiếm 64% và mức dễ chiếm 18%. Số câu hỏi có độ phân cách tạm được chiếm hơn phân nửa số câu hỏi của bài thi (60%), có thể sử dụng để phân biệt trình độ SV.

- Kết quả thử nghiệm lần 1 không chỉ phụ thuộc kỹ thuật soạn thảo câu hỏi trắc nghiệm (thể hiện ở chất lượng của các câu hỏi được soạn thảo) mà còn phụ thuộc vào một số yếu tố khác như quá trình tổ chức HDDH học phần GDHĐC theo chương trình tín chỉ (năm đầu tiên thực hiện) còn nhiều lúng túng, tâm lý và thói quen KTĐG theo hình thức tự luận (đề mở) của GV và SV, mức độ ôn tập, nỗ lực làm bài thi của SV tham gia thử nghiệm chưa cao...

5. Kết luận

Việc xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần GDHĐC được thực hiện theo một quy trình khoa học, chặt chẽ, đảm bảo các thao tác kỹ thuật của việc soạn thảo bài trắc nghiệm, câu trắc nghiệm. Tuy nhiên, để hoàn

thiện ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm, nhằm sử dụng hiệu quả trong hoạt động KTĐG kết quả học tập của SV, trong thời gian tới, chúng tôi cần phải tiếp tục thực hiện những hoạt động sau đây:

- Lựa chọn những câu hỏi trắc nghiệm đạt yêu cầu về các chỉ số thống kê để đưa vào ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm;

- Chỉnh sửa những câu hỏi trắc nghiệm chưa đạt yêu cầu;

- Tiếp tục thử nghiệm, phân tích, đánh giá toàn bộ câu hỏi trong bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần GDHĐC đã xây dựng;

- Hoàn thiện ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm và sử dụng để KTĐG kiến thức học phần GDHĐC theo chương trình tín chỉ trong những năm tiếp theo.

Ghi chú: Bài báo trích từ kết quả nghiên cứu của đề tài nghiên cứu khoa học cấp Trường: “Xây dựng bộ câu hỏi trắc nghiệm kiến thức học phần Giáo dục học đại cương theo chương trình đào tạo tín chỉ ở Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh”, mã số: CS2011.19.38.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ môn Tâm lý học – Giáo dục học ứng dụng (2004), *Tài liệu học tập học phần Đo lường và đánh giá kết quả học tập*, Trường Đại học Sư phạm TPHCM.
2. Nguyễn Phụng Hoàng, Võ Ngọc Lan (1997), *Phương pháp trắc nghiệm trong kiểm tra và đánh giá thành quả học tập*, Nxb Giáo dục.
3. Trần Bá Hoàn (1997), *Đánh giá trong giáo dục*, Nxb Giáo dục.
4. Trần Thị Hương (chủ biên) (2011), *Giáo trình Giáo dục học đại cương*, Nxb Đại học Sư phạm TPHCM.
5. Trần Thị Tuyết Oanh (2007), *Đánh giá và đo lường kết quả học tập*, Nxb Đại học Sư phạm Hà Nội.
6. Kubiszyn T., Borich G. (2003), *Educational Testing and Measurement (Classroom Application and Practice)*, John Willey and Sons, Inc.
7. Lamprianou I., Athanasou J.A. (2009), *A teacher’s guide to educational evaluation*, Sense Publisher, the Netherlands.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 04-01-2013; ngày phản biện đánh giá: 06-3-2013; ngày chấp nhận đăng: 10-4-2013)